

Nr 4.

Av herr **Sten m. fl.**, om laglig reglering av arbetstiden i flottningsarbete.

Lagstiftningen angående åttatimmarsdagen inleddes i Sverige med den av 1919 års urtima riksdag antagna lagen om arbetstidens begränsning. Denna lag överensstämde väsentligen med det av 1918 års arbetstidskommitté utarbetade lagförslaget i ämnet. Från lagens tillämpningsområde undantogs bl. a.

- »a) arbete, som utföres i arbetarens hem eller eljest under sådana förhållanden, att det ej kan anses tillkomma arbetsgivaren att vaka över arbetets anordnande,
- c) arbete, som till sin natur är så oregelbundet, att det icke kan förläggas till bestämda tider,
- g) skogsarbete, kolning därunder inbegripen, samt flottning utom vid skiljeställe.»

(Lag om arbetstidens begränsning av den 17 oktober 1919, par. 1, mom. a, c och g.)

Någon särskild motivering varför skogs- och flottningsarbetet skulle undantagas lagens tillämpningsområde angavs icke av arbetstidskommittén. I sin »speciella motivering» till lagen anförde kommittén beträffande par. 1, mom. g. endast, att »de arbeten, som här avses, skulle antagligen redan genom bestämmelserna i a) och c) i stor omfattning kunna anses fritagna från lagens tillämpning, men har en uttrycklig bestämmelse i ämnet dock funnits önskvärd.»

Skiljeställesarbetet kom således att falla under den första arbetstidslagens tillämpningsområde. Den frågan gav dock anledning till skarpa meningsmotsättningar, varför redan i den av riksdagen år 1921 antagna nya reviderade lagen arbetet vid samtliga skiljeställen i likhet med övrigt flottningsarbete undantogs från lagens tillämpning.

I sistnämnda arbetstidslag (Lag om arbetstidens begränsning av den 22 juni 1921) fick undantagsbestämmelsen för skogs- och flottningsarbetet följande lydelse:

- »skogsarbete samt kolning i mila, ändock att arbetet icke är att hänföra till skogsarbete, ävensom flottning.»

Arbetstidslagen har därefter varit föremål för revidering den 22 juni 1923, den 4 juni 1926 och den 16 maj 1930. Sistnämnda lag är den som alltjämt

gäller. I samtliga dessa arbetstidslagar är bestämmelsen rörande skogs- och flottningsarbetets undantag från lagens tillämpningsområde bibehållen i oförändrat skick.

Tidpunkten måste nu anses vara inne att på nytt söka åstadkomma att flottningsarbetarna bli likställda med övriga arbetargrupper med avseende på arbetstiden. Detta har eftersträvat av den fackliga organisationen på området under hela dess tillvaro. I skogs- och flottningsarbetareförbundets första stadgar talas sålunda om att reglera arbetslönerna och arbetstiden. De under 1920-talet utformade arbetstidsbestämmelserna i flottningsavtalen kvarstå emellertid fortfarande. De innehålla, att arbetstiden vid tidlönsarbete bestämmes med hänsyn till det arbete som skall utföras, och skall, där förhållandena så medgiva och arbetstiden kan effektivt utnyttjas, densamma begränsas till 10 timmar per dygn. Där förhållandena så medgiva, förlägges arbetstiden mellan kl. 6 fm. och kl. 6 em. I praktiken torde en arbetstid av mellan 11 och 12 timmar per dygn uttagas. Detta kan icke vara rimligt med hänsyn till det ofta hårda och påfrestande arbetet.

På senare tid har det ju visat sig vara möjligt att i lag reglera arbetstiden för olika grupper av arbetare genom speciella lagar. Tiden måste nu anses vara mogen att göra detta även för flottningsarbetet. Där arbetet på grund av vattenförhållandena måste bedrivas kontinuerligt, är det ju mycket lättare att indela dygnet i åtta- eller sextimmarsskift. Och där flottningen hinner utföras medelst arbete på dagen, torde de förbättrade flottlederna och de tekniska hjälpmedlen medgiva att lika mycket arbete kan utföras på en kortare arbetsdag än 10—12 timmar. I varje fall hinner det utföras, även om det skulle behöva utsträckas över något längre tid. I nämnda speciallagar för arbetstidens reglering har det f. ö. visat sig vara möjligt att taga hänsyn till arbetets speciella natur. Så kan göras även på detta område. Flottningsföretagens, den tekniska sakkunskapens och arbetarorganisationens erfarenheter stå till förfogande vid utformningen av dessa bestämmelser.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning och förslag snarast möjligt rörande laglig reglering av arbetstiden i flottningsarbete.

Stockholm den 10 januari 1947.

H. Sten.

Jon N. Jonsson.

Einar Persson.